

Helsedirektoratet
Divisjon primærhelsetjenester
Postboks 7000 St. Olavs plass
0130 Oslo

Oslo, 24.juni - 2010

Høringsvar fra Norsk Fysioterapeutforbund – Nybyrjarstilling for legar – praktisk og pedagogisk oppfølging av nyutdanna legar

Norsk Fysioterapeutforbund (NFF) takker for muligheten til uttale seg om Helsedirektoratets Rapport (IS-1783) Nybyrjarstilling for legar – praktisk oppfølging av nyutdanna legar. NFF har korte kommentarer som refererer til punktene i høringsbrevet, men ønsker å knytte hovedvekten av kommentarene til det videre utredningsarbeidet av turnustjenesten som også omfatter fysioterapeuter.

1. Forslaget om nybyrjarstilling

Rapporten er en grundig og omfattende utredning om turnustjenesten for leger med forslag om nye modeller. NFF ser positivt på behovet for endring i praktisk og pedagogisk oppfølging av nyutdannede leger som er mer tilpasset dagens situasjon, og at det knyttes til et helhetlig spesialiseringløp som også stimulerer til flere spesialister i allmenntilleggsmedisin.

2. Faglig fokus videreført

Veiledet praktisk tjeneste er en kvalitetssikring av grunnutdanningen som forberedelse til yrkesliv som lege. Turnustjenesten har hatt og har en viktig funksjon for å kvalifisere til en faglig forsvarlig, selvstendig tjeneste og etter NFFs mening er det vesentlig at nybegynnerstillingene viderefører fokus på veiledning og trening i kommunikasjon, klinisk arbeidsmåte, samhandling og systemforståelse.

3. Statlig styring

Turnustjenesten har en distriktspolitisk virkning som et legefordelingsverktøy. NFF støtter synet på at det er behovet for legestillinger i helsetjenesten som skal regulere ansettelse av leger, og at det må være andre strukturelle virkemidler enn turnustjeneste som er med på å fordele leger til alle landets kommuner og sykehus

4. Ordinære anvarslinjer for tilsetjing

NFF mener det er riktig i forhold til både arbeidstaker og arbeidsgiver at nybegynnerstillinger har ordinære ansettelsesforhold.

5. Styrking av kommunane

Kommunehelsetjenesten skal styrkes, og nybegynnerstillinger i kommunene er viktig for opplæring i dette arbeidet og rekruttering til stillinger i kommunene. Det er positivt at arbeid i kommunehelsetjenesten blir obligatorisk i legenes spesialistutdanning. En styrket kommunehelsetjeneste trenger leger med god systemforståelse for å kunne bidra på best mulig måte i det tverrfaglige samarbeidet med pasienter/ brukere i kommunehelsetjenesten.

Generelle kommentarer:

Fysioterapeuter er en av få andre helsefaggrupper som har turnustjeneste for å bli autorisert, og NFF legger derfor spesielt merke til at det i rapporten står at dagens turnusordning for fysioterapeuter, kiropraktorer og ortopediingeniører skal utredes (s.44). Dette kan føre til ulike løsninger som skal sikre profesjonenes kompetanse. Da turnustjenesten for jordmødre ble fjernet, førte det til at utdanningen ble forlenget med ett år. For leger foreslås det at turnusstillinger erstattes med nybegynner stillinger. For de tre gjenstående profesjonene er utgangspunktet forskjellig. Det finnes for eksempel ikke kiropraktorutdanning i Norge.

Fysioterapeuter har treårig bachelorutdanning med noe veiledet praksis som en integrert del av sin profesjonsutdanning, og i tillegg ett år turnustjeneste for å bli autorisert fysioterapeut. Faget er i en stor utvikling og med stadig flere fysioterapeuter med forskningskompetanse, er omfanget av den dokumenterte og forskningsbaserte kunnskapsmengden økende. Dette skal integreres i den praktiske utøvelsen av yrket og god integrering av teori og praksis er viktig kvalitetssikring. Samtidig er det helt nødvendig at opplæringen i de praktiske ferdighetene ikke reduseres. De kan kun læres i praksis med god veiledning.

Ett års turnustjeneste med veiledning for å styrke kompetansen, er nødvendig for å få autorisasjon. Fysioterapeuter skal utdannes til selvstendig behandleransvar. Mange fysioterapeuter som for eksempel avtalefysioterapeuter i kommunehelsetjenesten, arbeider i alene med begrenset læringsmiljø i form av internundervisning og samarbeid med erfarne kollegaer.

Rapporten henviser til at legestudiet har mellom 18 og 33 studiepoeng med veiledet praksis i løpet av seks år. Det tilsvarer 5-9 % av studiet er veiledet praksis. I rapporten sammenlignes det med sykepleierutdanningen som har 75 studiepoeng veiledet praksis i løpet av 3 år, og det tilsvarer 40 %. Sykepleiere får autorisasjon etter 3-årig grunnutdanning. Fysioterapeututdanningen har 45 studiepoeng veiledet praksis i løpet av 3 år, som tilsvarer 25 %. Det faglige innholdet i utdanningen øker stadig, og det er ikke mulig å få plass til mer veiledet praksis i løpet av studiet. NFF mener at en 3-årig bachelorgrad uten turnustjeneste ikke er godt nok grunnlag for å gi autorisasjon for fysioterapeuter til selvstendig faglig forsvarlig tjeneste som er formålet for dagens turnustjeneste (Forskrift om praktisk tjeneste (turnustjeneste) for å få autorisasjon som fysioterapeut, 2009, § 1).

NFF kan ikke godta autorisasjon av fysioterapeuter etter tre år utdanning uten turnustjeneste. Hvis turnustjenesten fjernes, krever dette en grundig utredning. NFF ser på nåværende tidspunkt to alternativer.

1. Grunnutdanningen utvides til 5 år der veiledet praksis og masterutdanning integreres. Fysioterapeuters spesialistutdanning må utredes nærmere.
2. Det opprettes nybegynnerstillinger for fysioterapeuter på bachelor nivå og med autorisasjon etter ett år, og nybegynnerstillinger for spesialistutdanning etter masterutdanning som gir offentlig godkjenning som spesialist i fysioterapi.

Samhandlingsreformen (Stortingsmelding nr. 47, 2008-2009) er et viktig styringsdokument for helsetjenesten fremover, med større vekt på forebyggende og helsefremmende arbeid og kommunehelsetjenestens oppgaver i pasientforløpet. Helsetjenesten har store utfordringer ved at flere lever lenger med kroniske sykdommer, og muskelskjelettlidelser, kols og psykiske lidelser er folkesykdommer der fysioterapi er sentralt både i forhold til helsefremming, forebygging, behandling og rehabilitering. Fysioterapeuter vil derfor ha en viktig rolle i tverrfaglig samarbeid både i kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten. Nybegynnerstillinger med veiledning for å styrke fysioterapeuters rolle, har derfor betydning for en helhetlig helsetjeneste. I modellen for nybegynnerstillinger for leger legges det vekt på trening i kommunikasjon og i klinisk arbeidsmåte, samhandling og systemforståelse (s.37). Dette er kvaliteter som også nyutdannede fysioterapeuter trenger trening i.

Balansen mellom utdanning og praksis er en diskusjon ved utdanning og spesialisering av profesjoner. Etter NFFs mening vil det derfor ha stor betydning at også vurderingen av fysioterapeuters turnustjeneste også sees i forhold til behovet for spesialisering. Helsetjenesten har behov for både generalister og spesialister i fysioterapi.

NFF har en forbundsintern spesialistordning der det godkjennes spesialister innen 13 spesialistområder i fysioterapi. Det er omkring 700 spesialister MNFF, og tendensen er et økende antall som søker om å bli spesialist. Spesialistene må fornye sin godkjenning hvert 7. år. Spesialistordningen er under revidering, og i nytt forslag er utdanningskravet mastergrad og i tillegg 3 års praksis med minst 1 år med veiledning i spesialistområdet. Det er i de senere årene utviklet en rekke fysioterapispesifikke og helsefaglige masterprogram for fysioterapeuter på universitet og høyskoler. Fysioterapeuter med masterutdanning som ikke får en offentlig godkjenning som spesialister i fysioterapi, forsvinner ofte til andre stillinger og praksisfeltet mister viktig kompetanse. NFF mener det er svært viktig at spesialisering for fysioterapeuter settes inn i et offentlig system, der veiledning i praksis blir ivaretatt.

Helsetjenesten har store utfordringer i dagens samfunn. Samhandlingsreformen peker på gode pasientforløp og tverrfaglig samhandling på alle nivå som en del av løsningen. Utdanning, veiledet praksis, kompetanse og spesialisering er grunnlaget som er felles for helseprofesjonene. NFF ser derfor positivt på rapportens forslag til ny modell for leger, men understreker at i en god helsetjeneste er fysioterapeuters kompetanse og selvstendige faglig forsvarlige yrkesutøvelse, et viktig bidrag. Vi ber derfor om at dette tas med i vurderingen når utredningsarbeidet om turnustjenestene fortsetter.

Vennlig hilsen
Norsk Fysioterapeutforbund

Eilin Ekeland
Forbundsleder

Eline Rygh
Seniorrådgiver

